КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «ЛЬВІВСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»

Кафедра практичної психології та інклюзивної освіти

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ

«РОЗВИТОК HARD SKILLS ТА SOFT SKILLS СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ»

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до затвердження на засіданні кафедри практичної психології та інклюзивної освіти

(протокол № 5 від 26.05.2026 р.)

Завідувачка кафедри Галина ВАРХОЛИК

Програма підвищення кваліфікації затверджена науково-методичною радою

(протокол № 4 від 4 червня 2026 р.)

Голова науково-методичної ради Павло ХОБЗЕЙ

Розробник: Бамбурак-Кречківська Н.М., кандидат психологічних наук, доцент кафедри практичної психології та інклюзивної освіти.

Напрям підвищення кваліфікації: Сучасні підходи до навчання в Новій українській школі на рівні базової середньої освіти.

Розроблено на основі типової програми: Типова програма підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ МОН від 12.10.2022 № 904).

Термін дії програми: з 2026 до 2031 року

Рецензенти:
Танчин І.З., кандидат історичних наук, заступник директора з науково-педагогічної роботи ЛОІППО. Ел. адреса itanchyn@ukr.net
Єфімова С.М., старша викладачка кафедри практичної психології та інклюзивної освіти. Ел. адреса efimovas@ukr.net

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми. Освітня навчальна програма зактуалізовує важливість становлення Hard Skills та Soft Skills у структурі професійної компетентності соціальних педагогів. Зокрема, сприяючи комплексному розвитку м'яких та жорстких навичок, соціальні педагоги можуть ефективно організовувати освітній процес, зреалізовуючи сучасні технології та методи навчання, а відтак розвивати свою професійну майстерність.

Цільова група: соціальні педагоги.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредитів ЄКТС).

Особливості реалізації програми: Програма реалізується з використанням дистанційних технологій навчання та передбачає поєднання лекційних, практичних і самостійних форм роботи. Акцент зроблено на практичну спрямованість змісту навчання, аналіз реальних освітніх кейсів, виконання практичних завдань і розробку індивідуальних програм тренінгів. Навчальні матеріали адаптовані до потреб соціальних педагогів.

Форма підвищення кваліфікації: інституційна (дистанційна)

Мета підвищення кваліфікації: ознайомити соціальних педагогів з поняттями «Hard Skills», «Soft Skills»; проаналізувати важливість у професійній діяльності соціальних педагогів жорстких та м'яких навичок; ознайомити з методами та техніками розвитку Hard Skills та Soft Skills у професійній діяльності; розвивати базові та конкурентноспроможні компетентності соціального педагога.

Завдання підвищення кваліфікації:

- забезпечити розвиток вміння майстерно та грамотно використовувати Hard Skills та Soft Skills у професійній діяльності;
- надати практичні знання і розуміння основних відмінностей Hard Skills, Soft Skills та Digital Skills;
- сформувати усвідомлення та розуміння складної структури компетентностей, які належать до Hard Skills та Soft Skills соціального педагога;
- поглибити і розширити знання з теорії і практики розуміння важливості командного підходу у професійній діяльності освітнього працівника;
- оволодіти техніками розвитку Hard Skills та Soft Skills у професійній діяльності соціального педагога.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:
Загальні компетентності:
ЗК.01 Здатність діяти відповідно і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини і громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність).

ЗК.02 Здатність міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність).
ЗК.03 Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність).
ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідного ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність).

Професійні компетентності:
А1 Мовно-комунікативна компетентність:
А1.4 Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.
А2 Предметно-методична компетентність:
А2.2 Здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей.
А2.5 Здатність розвивати в учнів критичне мислення.
А2.7 Здатність формувати ціннісні ставлення в учнів.
Б1 Психологічна компетентність:
Б1.1 Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів.
Б1.4 Здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.
Б2 Емоційно-етична компетентність:
Б2.1 Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.
Б2.2 Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.
Б3 Компетентність педагогічного партнерства:
Б3.1 Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.
Б3.3 Здатність працювати в команді із залученням фахівців, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.
В2 Здоров'язбережувальна компетентність:
В2.3 Здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.
В2.4 Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.
Д1 Інноваційна компетентність:
Д1.2 Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.
Д2 Здатність до навчання впродовж життя:
Д2.1 Здатність визначати умови та ресурси професійного розвитку впродовж життя.
Д2.2 Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки (у рамках наставництва, супервізії тощо).

Очікувані результати підвищення кваліфікації:
- визначає основні відмінності між Hard Skills та Soft Skills у професійній діяльності;

- здійснює аналіз щодо особливостей та структури Hard Skills та Soft Skills освітнього працівника;
- зреалізовує особливості Soft Skills у професійній діяльності;
- вдосконалює вміння постійного розвитку професійної майстерності.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації: Контроль за знаннями слухачів проводиться: під час виконання завдань на практичних заняттях за допомогою постановки дискусійних запитань та підсумкової контрольної роботи (захист слухачами демонстраційних модулів із самостійно розроблених програм тренінгу). Оцінювання результатів підвищення кваліфікації здійснюється шляхом підсумкового тестування (бальна система) та вербального оцінювання виконання практичних завдань. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест з 10 питань. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники, — 10 балів. Прохідний бал — 9. Учасники, які успішно пройшли навчання, захистили розроблену індивідуальну програму тренінгу та склали підсумковий тест, отримують сертифікат.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат встановленого зразка.

Вартість (у разі встановлення): безоплатний характер надання освітньої послуги для слухачів курсів підвищення кваліфікації за регіональним замовленням місцевих органів управління освітою, вартість згідно з кошторисом відповідно до порядку надання платних послуг для всіх інших категорій.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Програмою передбачено поєднання теоретичної підготовки з практичною діяльністю, спрямованою на формування професійних компетентностей соціального педагога.

Особливістю є практико-орієнтований характер навчання, що передбачає активну участь слухачів у моделюванні освітніх ситуацій, розробленні індивідуальних програм тренінгу з розвитку конкретних м'яких навичок.

Підсумкові заходи: виконання та захист слухачами демонстраційних модулів із самостійно розроблених програм тренінгу і складання підсумкового тестування.

Самостійна робота передбачає опрацювання навчальних матеріалів та створення індивідуальної програми тренінгу із запропонованих учасниками підвищення кваліфікації тем щодо особливостей розвитку Soft Skills.

Зміст програми складається з 2 модулів та 6 взаємопов'язаних тем. На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест.

Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту Програми, складає: 30 год, з них: 9 год. — лекційні заняття, 14 год. — практична робота, 6 год. — самостійна робота, 1 год. — контрольні заходи.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви тем	Кількість годин				
	Лекції	Практичні	Контрольні заходи	Самостійна робота	Усього
Модуль 1. Поняття Hard Skills, Soft Skills та Digital Skills соціальних педагогів					
Тема 1.1. Поняття Hard Skills, Soft Skills та Digital Skills	1				1
Тема 1.2. Особливості та структура Hard Skills та Soft Skills	2				2
Модуль 2. Методи та техніки розвитку Soft Skills соціальних педагогів					
Тема 2.1. Розвиток Soft Skills: комунікативності, пунктуальності, організованості	1	3		1	5
Тема 2.2. Розвиток Soft Skills: вміння працювати в команді, протистояння впливу	2	4		2	8
Тема 2.3. Розвиток Soft Skills: критичне мислення, вміння розв'язувати складні задачі	1	3		1	5
Тема 2.4. Розвиток Soft Skills: креативність та лідерські якості, «тайм-менеджмент»	2	4		2	8

Тест **Підсумкова контрольна робота** Захист демонстраційних модулів із самостійно розроблених програм тренінгу			1		1
Всього годин:	**9**	**14**	**1**	**6**	**30**

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Поняття Hard Skills, Soft Skills та Digital Skills соціальних педагогів.

Тема 1.1. Поняття Hard Skills, Soft Skills та Digital Skills.

Поняття про Hard Skills. Поняття про Soft Skills. Використання цифрових технологій - обов'язковий компонент фахової підготовки освітніх працівників. Поняття про Digital Skills як окрема складова Skills освітнього працівника. Hard Skills та Soft Skills працівників освітньої сфери.

Тема 1.2. Особливості та структура Hard Skills та Soft Skills.

Особливості Hard Skills. Структура Hard Skills. Особливості Soft Skills соціальних педагогів. Структура Soft Skills.

Модуль 2. Методи та техніки розвитку Hard Skills та Soft Skills соціальних педагогів.

Тема 2.1. Розвиток Soft Skills: комунікативності, пунктуальності, організованості.

Відпрацювання та розвиток навичок комунікативної компетентності, невербальне вираження почуттів, бар'єри в міжособистісній ефективності. Відпрацювання та розвиток навичок розв'язання міжособистісних конфліктів, встановлення і збереження довіри, вдосконалення вміння спілкуватися.

Тема 2.2. Розвиток Soft Skills: вміння працювати в команді, протистояння впливу.

Відпрацювання та розвиток навичок щодо 4 етапів становлення команди. Відпрацювання та розвиток навичок партнерського спілкування та паритетної взаємодії. Відпрацювання та розвиток умінь протистояння впливу, а саме розвиток психологічних навичок, що дозволяють розпізнати, послабити або повністю нейтралізувати спроби іншої людини (або групи) нав'язати власні думки, рішення чи емоції. Формування інформаційної безпеки та психологічного самозахисту.

Тема 2.3. Розвиток Soft Skills: критичне мислення, вміння розв'язувати складні задачі.

Відпрацювання та розвиток навичок операційного блоку критичного мислення його стадій та процесу перебігу. Відпрацювання та розвиток навичок спостережливої, теоретичної, номотетичної, ідеографічної сензитивності, вироблення та розвиток 8 особистісних якостей для кращого розуміння людей.

Тема 2.4. Розвиток Soft Skills: креативність та лідерські якості, «тайм-менеджмент».

Відпрацювання навичок щодо задіяння та проходження 4 етапів креативного процесу: підготовка, фрустрація, інкубація, інсайт, розробка. Відпрацювання та розвиток адекватної самооцінки та самоповаги, набуття уміння говорити «ні», ознайомлення з поняттями «психологічна дистанція» та «кордони», формування толерантного ставлення до оточуючих, відпрацювання навичок конструктивної взаємодії та «тайм-менеджменту».

Тест

Підсумкова контрольна робота

3.1. Орієнтовний перелік практичних завдань

1. Аналіз кейсів з особливостей партнерського спілкування та паритетної взаємодії.
2. Розроблення фрагмента індивідуальної програми тренінгу з розвитку Soft Skills.
3. Практичні завдання з особливостей набуття вміння говорити «ні», побудови толерантного ставлення до оточуючих, відпрацювання навичок конструктивної взаємодії.
4. Конструювання завдань з подолання бар'єрів в міжособистісній ефективності та побудови ефективної команди, формування психологічного захисту та інформаційної безпеки.

3.2. Орієнтовний перелік питань для самостійного опрацювання

Написання індивідуальних програм тренінгів, що носять дослідницький характер; розробка тренінгів та відпрацювання навичок складання тренінгу на основі аналізу даної тематики (слухач самостійно формулює тему та представляє розроблений тренінг). Обговорення та аналіз ефективності складеної тренінгової програми.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Барко В.І. Методика проведення тренінгів управлінського спрямування. *Практична психологія та соціальна робота*. 2004. №4. С. 70-76.

Джозеф Р. Бойетт, Джиммі Т. Бойетт. Путівник царству мудрості: кращі ідеї майстрів управління. Олімп-Бізнес, 2007. 234 с.

Дороніна Т. О., Іванова В. В. Hard skills та soft skills у професійному стандарті вчителя. Вісник освіти і науки. 2023. № 6(12). С. 327–337.

Зинкевич-Евстигнеева З. Т., Фролов Д. Ф., Грабенко Т. М. Технологія створення команди, 2004. 201 с.

Ісаєв І.В. Організація роботи команди проекту. Бізнес-преса, 2006. 134 с.

Блейр Сингер. Абетка створення переможної бізнес-команди. Попурри, 2007. 145 с.

Лляй Томпсон. Створення команди. Вершина, 2007. 133 с.

Методичні матеріали «Формування управлінської команди». ДК «Інститут - Тренинга», 2007. 121 с.

Джей Ріс, Морріс Стів, Уїлкокс Грем, Едді Нейзел. Лідер і команди. Баланс Бізнес Букс, 2007. 101 с.

Пітер Капеціо. Команди, які виграють. Астрель, 2008. 98 с.

Гірник А.М. Тренінг комунікативних умінь: методичні матеріали. *Практична психологія та соціальна робота*. 2001. №1. С.21-24.

Гольдштейн А. Тренінг умінь спілкування: як допомогти проблемним підліткам. К.: Либідь, 2003. 520с.

Гордієнко В. Проблема прогнозування успіху в професіях, що полягають у наданні допомоги іншим людям. *Соціальна політика і соціальна робота*. 2002. № 2 (18). С.

Джонсон Д. Б. Тренінг саморозкриття. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. №7. С.52-64.

Занюк С. С. Мотиваційний тренінг. Формування мотивації учбової діяльності у студентів і старшокласників. *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. № 9-10. С. 74-83.

Зливков В. Л. Самоідентифікація в педагогічній комунікації. К.: Укр. центр політичного менеджменту, 2005. 144 с.

Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: метод. посіб. [авт.-уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко]. К.: А.П.Н.; 2002. 136 с.

Конуп О.Ф. Допоміжні тренінгові вправи. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 3. С. 38-39.

Мороз Л. І. Теоретичне і прикладне обґрунтування алгоритму складання програми тренінгу професійно-психологічного спрямування. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. № 3. С. 7-10.

Ньюпорт К. Глибока робота. Правила фокусованого успіху в розсіяному світі / пер. з англ. Н. Лавська. Київ: Наш Формат, 2019. 256 с.

Результати онлайн-опитування «Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах війни: 2023». Аналітичний звіт / О. Овчарук, І. Іванюк, О. Гриценчук [та ін.]; за заг.ред. О.Овчарук. Київ : ІЦО НАПН України. 2023. 81 с.

Рєпнова Т. П. Тренінг емоційної зрілості. *Практична психологія та соціальна робота*. 2006. №3. С.19-31.

Семенова А. В. Розвиток професійної компетентності фахівців засобами парадигмального моделювання (інтерактивний тренінг): навч.-метод. посіб. Одеса: СВД Черкасов М.П., 2006. 130 с.
Скотт К. Радикальна прямота. Як бути сильним лідером і залишатися людиною / пер. з англ. О. Асташова. Київ: КМ-Букс, 2019. 312 с.
Федорчук В. М. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток комунікативної компетенції викладача»: навч.-метод. Посібник. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2004. 240с.
Шакотько В. В., Шакотько Є. В. Використання штучного інтелекту учасниками освітнього процесу. Імідж сучасного педагога. 2024. Вип. 3 (216). С. 5–13. URL :

Штепа О.С. Трансформація особистості у тренінгах особистісного зростання та способи її вимірювання. *Практична психологія та соціальна робота.* 2004. № 3. С.